

Spis treści

Podziękowania	7
Wykaz skrótów	9
Wprowadzenie	11
Rozdział 1. Próba teoretycznych i metodologicznych przybliżeń	17
Jak rozumiem nacjonalizm?	17
Źródła	24
Stan badań	34
Rozdział 2. Sandżak – konstrukcja regionu historycznego	45
Jak rozumieć region historyczny?	45
Narodziny „Sandżaka” (lub „okręgu Raszki”)	50
Istotne podziały i identyfikacje społeczne	61
Nowa władza i tworzenie nowych tradycji	63
Wojenna autonomia regionu (1943–1945)	72
Druga Jugosławia	74
Rozpad Jugosławii – geopolityczna i semantyczna rewolucja	81
Rozdział 3. Różnica i granica – rozumienie siebie i tożsamości kontekstualne w Sandżaku	95
Różnica i granica. Kontekstualność tożsamości etnicznej	95
Rasa, naród, grupa etniczna	98
Mieszkańcy Sandżaka	103
Sandżaccy muzułmanie i nowoczesny naród turecki	115
Serbskość. Serbowie-muzułmanie czy Turcy?	121
Albańskość	130
Chorwackość	132
Rozdział 4. Religia i naród to nie jest to samo	139
Pierwsza rewolucja społeczna	139
„Zerwanie z przeszłością i życiem w mroku”	142
Od Serbów-muzułmanów do „Muzułmanów” w sensie etnicznym	150
Rozdział 5. Muzułmanie jako naród	169
Wzór tożsamości muzułmańskiej	169
Czego Muzułmanie nie dostali od Jugosławii?	187

Rozdział 6. Boszniackość 195

Boszniacy. „Przywrócenie imienia” 195

Między „drugim Kosowem” a „bośniacką macierzą” 199

Druga rewolucja społeczna 203

Narratywizowanie narodu. Między chwalebną przeszłością, ludobójstwem a wygnaniem 206

„Język decyduje o tożsamości narodu” 211

Rozdział 7. Podwójna rekonstrukcja narodu 221

Aneks 233

Struktura etniczna Republiki Serbii (bez Kosowa) 233

Struktura etniczna Republiki Czarnogóry 233

Struktura etniczna gmin przez aktywistów boszniackiego ruchu narodowego uważanych za Sandżak (część serbska i czarnogórska) 234

Struktura etniczna gmin przez aktywistów boszniackiego ruchu narodowego uważanych za Sandżak (część serbska) 234

Struktura etniczna gmin przez aktywistów boszniackiego ruchu narodowego uważanych za Sandżak (część czarnogórska) 235

Bibliografia 237

Summary 249

Indeks osób 253

Indeks geograficzny 259

Spis map 263